

[Miljøministeren]

de krav i vandmiljøplanen, ikke følger en udviklingsretning i landbruget, der indebærer, at man vil kunne nå de mål for reduktionen i udvaskningen af kvælstof, som vandmiljøplanen tilsigter.

Sagen drejer sig hermed om de grundlæggende mål og midler i vandmiljøplanens landbrugsdel og er ikke et spørgsmål om at justere tidsrammerne et eller to år.

Det er derfor nødvendigt at tage vandmiljøplanens landbrugsdel op til fornyet overvejelse.

Udgangspunktet for diskussionen om landbrug og miljø i Danmark er bl.a., at Danmark har særdeles gode forudsætninger for landbrugsproduktion. Danmark har naturgrundlaget for en stor, effektiv produktion, der samtidig kan være miljømæssigt forsvarlig.

Der kan med andre ord sikres et bæredygtigt landbrug i Danmark, der ikke medfører en uacceptabel belastning af miljøet.

Væsentlige faktorer til opnåelse af miljømæssigt forvarlig produktion, herunder en mindre kvælstofbelastning, er en bedre udnyttelse af den samlede gødningsmængde samt et miljørigtigt afgrødevalg.

Med hensyn til *gødningsudnyttelsen* er det væsentligt at fremhæve, at der i Danmark ikke er overskudsproduktion af husdyrgødning. Der er areal nok til at sikre en miljømæssigt forsvarlig udbringning af denne gødning. Det gælder såvel for landet som helhed som for de enkelte egne. Som hovedregel er det ikke nødvendigt at transportere husdyrgødningen mere end 3-4 km, før den kan udbringes.

Ved et mere miljøvenligt *afgrødevalg*, hvilket vil sige en større anvendelse af afgrøder, der effektivt optager kvælstof i efterårs- og vintermånederne, kan der opnås en yderligere reduktion i kvælstofudvaskningen.

Strukturelle tiltag i landbruget – ekstensivering, braklægning og marginalisering – skønnes inden for en kortere tidshorisont at føre til en vis udvaskningsreduktion.

D. En handlingsplan for en bæredygtig landbrugsudvikling

Samlet er det regeringens opfattelse, at der er behov for – i lyset af denne status – at gennemanalysere landbrugets miljøproblemer i sammenhæng med landbrugets strukturudvikling og økonomi m.v.

Regeringen vil på denne baggrund inden den 1. april 1991 fremlægge en handlingsplan for en bæredygtig landbrugsudvikling i stedet for blot at afgive den statusredgørelse, som regeringen blev opfordret til med vedtagelsen af dagsordensforslag nr. D 14 den 23. november 1989.

En handlingsplan for et bæredygtigt dansk landbrug kan samtidig ses som en videreførelse af ideen om Brundtlandhandlingsplaner som udmøntet i handlingsplaner for energisektoren og transportområdet.

Dansk landbrug spiller på linje med industrien en meget væsentlig samfundsøkonomisk rolle, og der er gode grunde til – også i miljøspørgsmål – at betragte landbruget som et erhverv på linje med industrien. Denne lighed vil blive mere åbenlys i takt med den forventede strukturudvikling, hvor produktionen koncentrerer på stadig større, specialiserede brug.

I miljøreguleringen af industrien er en lang række virkemidler taget i anvendelse: begrænsninger af eller forbud mod udledninger og emissioner, forbud mod anbringelse af farligt affald, økonomiske styringsmidler, kvoter og frivillige aftaler m.v. Inden for industrien gennemføres miljømæssige handlingsplaner, hvor de nærmere mål og midler på bestemte områder fastsættes. Dansk industri er i dag af hensyn til miljøinteresserne gennemgribende reguleret. Som følge heraf har miljøinvesteringerne i industrien været – og er – betydelige, ligesom virksomhedernes drift i stigende grad tilrettelægges i overensstemmelse med hensynene til miljøet.

Hovedvægten i miljøreguleringen af landbruget har hidtil ligget på regler samt vejledning og information.

Vandmiljøplanens landbrugsdel opererer således med bestemmelser om opbevaringskapacitet og udbringningstidspunkter, harmonibestemmelser (forholdet mellem antal dyr og areal) og obligatoriske gødnings- og sædskifteplaner. Kravene er blevet fulgt op med vejledning og information. Denne statusredgørelse dokumenterer, at dansk landbrug har efterlevet de krav, som vandmiljøplanen opstillede.

Den gennemførte status over vandmiljøplanens landbrugsdel viser imidlertid også, at vandmiljøplanens miljømæssige mål for landbruget ikke nås med de hidtil anvendte styringsmidler. Med dette udgangspunkt vil regeringen udarbejde en handlingsplan for en bæ-